

Brussel, 8 oktober 2025
(OR. en)

13740/25

SOC 655
GENDER 186
ANTIDISCRIM 95
FREMP 264
JAI 1368
ECOFIN 1322

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	8 oktober 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2025) 725 final
Betreft:	MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2026-2030

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 725 final.

Bijlage: COM(2025) 725 final

Brussel, 8.10.2025
COM(2025) 725 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2026-2030

INLEIDING

Iedereen in de Europese Unie moet zich **veilig en vrij voelen om zichzelf te zijn**. Gelijkheid en non-discriminatie zijn fundamentele waarden en grondrechten die zijn vastgelegd in de EU-Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze beginselen zijn ook richtsnoeren voor het internationale optreden van de EU¹. Gelijke kansen zijn ook een hoeksteen van de Europese pijler van sociale rechten².

Zoals voorzitter Von der Leyen in haar [toespraak over de Staat van de Unie 2025](#) benadrukte: “De onafhankelijkheid van Europa draait om de **bescherming van onze vrijheden**. De vrijheid om beslissingen te nemen. Om zich uit te spreken. Om zich over een heel continent te verplaatsen. De vrijheid om te stemmen. **Om lief te hebben**. Om te bidden. **Om te leven in een Unie van gelijkheid**.” Onze democratie en de rechtsstaat waarborgen deze vrijheden. Daarom hebben wij veel gedaan om onze instrumenten te versterken en de handhaving op te voeren.

Gelijkheid en non-discriminatie zijn van vitaal belang voor de democratische veerkracht, economische kracht, sociale rechtvaardigheid en samenhang van de EU. De Commissie blijft zich ten volle inzetten voor de verdediging van gelijkheid en non-discriminatie wanneer deze worden bedreigd³. De Commissie, het Europees Parlement, de Raad en de lidstaten delen een **collectieve verantwoordelijkheid** om deze rechten te handhaven en gelijkheid voor iedereen te waarborgen⁴.

In 2020 heeft de Commissie haar allereerste [strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers 2020-2025](#) vastgesteld, ter versterking van de EU-maatregelen tegen discriminatie van lhbtq+’ers⁵. De strategie was een belangrijke stap in de **opbouw van een Unie van gelijkheid**, de visie van de Commissie voor een inclusief Europa waarin iedereen vrij kan leven, ongeacht zijn identiteit. Het heeft geresulteerd in de uitvoering van tal van lhbtq+-gerelateerde maatregelen, waaronder belangrijke wetgevingsvoorstellen ter bevordering van lhbtq+-rechten en ongekende steun voor lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld via het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV).

¹ Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de artikelen 21 en 23 van het Handvest van de grondrechten.

² [Europese pijler van sociale rechten — Een meer inclusieve en eerlijkere Unie opbouwen — Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie](#).

³ Zie bijvoorbeeld de [verklaring van voorzitter Von der Leyen over de Pride in Boedapest](#), 25 juni 2025.

⁴ Met het oog op hun traject richting toetreding tot de EU worden kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten ook aangemoedigd om gelijkheid en grondrechten te bevorderen, overeenkomstig het desbetreffende EU-acquis.

⁵ Lhbtq+’ers zijn mensen:

1. die zich aangetrokken voelen tot personen van hun eigen geslacht (lesbisch, homoseksueel) of welk geslacht dan ook (biseksueel);
2. van wie de genderidentiteit en/of genderexpressie niet overeenkomen/overeenkomt met het geslacht dat hen bij de geboorte werd toegewezen (transgender, non-binair);
3. die geboren zijn met geslachtskenmerken die niet onder de typische definitie van mannelijk of vrouwelijk vallen (interseksueel);
4. van wie de identiteit niet past in een binaire classificatie van seksualiteit en/of gender (queer);
5. die zich identificeren met andere seksuele gerichtheden of genderidentiteiten die niet specifiek onder het acroniem lhbtq vallen (het plusteken).

In deze tekst worden de acroniemen lhbt, lhbtq en lhbtq+ door elkaar gebruikt, afhankelijk van de terminologie die wordt gebruikt in het specifieke document, initiatief of beleidsterrein waarnaar wordt verwezen.

De strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers 2020-2025 werd aangevuld met de vaststelling van **13 nationale strategieën voor gelijkheid van lhbtq+’ers** door de lidstaten en resulteerde in de uitvoering van belangrijke lhbtq+-gerelateerde maatregelen op EU-niveau. De oprichting van de subgroep gelijkheid van lhbtq+’ers bood een platform om de inspanningen op het gebied van gelijkheid op nationaal niveau te bevorderen.

Sinds de vaststelling van de strategie is de **maatschappelijke acceptatie van lhbtq+’ers toegenomen**. Lhbtq+’ers zijn nu vaker open over zichzelf in hun sociale omgeving. Volgens de [speciale Eurobarometer van 2023 over discriminatie](#) voelen mensen in de EU zich meer op hun gemak bij een lesbische, homoseksuele of biseksuele collega (75 %, een stijging van 3 procentpunt ten opzichte van 2019) en bij het feit dat hun kind een relatie heeft met een persoon van hetzelfde geslacht (59 %, een stijging van 4 procentpunt).

De zichtbaarheid van lhbtq+’ers in de politiek, het maatschappelijk middenveld, sport, media en wetenschap pakt vooroordelen aan en helpt sociale acceptatie te bevorderen. Het **versterken van de positie van lhbtq+’ers**, voortbouwend op de erfenis van krachtige rolmodellen en hedendaagse cultuur, hun acceptatie door familie en vrienden, draagt bij tot een diversere en wereldwijd diverse samenleving. **Het stimuleert ondernemerschap, innovatie en bevordert duurzame economische groei**. Steden die lhbtq+’ers verwelkomen en accepteren, worden bijvoorbeeld gekenmerkt door sterkere “innovatie-ecosystemen”, grotere concentraties van vaardigheden en talent, meer ondernemerschap en een betere levenskwaliteit⁶.

Ondanks de vooruitgang blijven er uitdagingen bestaan. Volgens de [derde lhbtq-enquête](#) die het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) in 2023 heeft uitgevoerd, meldde meer dan een derde van de lhbtq+’ers (37 %) in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête te zijn **gediscrimineerd**, met de hoogste percentages onder transvrouwen (64 %), transmannen (63 %) en interseksuelen (56 %). De groeiende verspreiding van anti-gender- en anti-lhbtq+-narratieven lijkt deze discriminatie verder te hebben geïntensiveerd. Uit [onderzoek van het FRA](#) blijkt dat lhbtq+-organisaties en mensenrechtenverdedigers te maken hebben met bijzonder vijandige situaties, bedreigingen en aanvallen.

Ongelijkheden op het gebied van werkgelegenheid, gezondheidszorg, onderwijs, toegang tot huisvesting en toegang tot diensten zorgen ervoor dat de mogelijkheden voor lhbtq+’ers nog steeds worden beperkt. In de derde lhbtq-enquête van het FRA gaven de respondenten die meldden dat zij te maken hadden met discriminatie aan dat dit het vaakst voorkwam op het werk, op school, in de gezondheidszorg of op openbare plekken.

⁶ Open For Business (2025), “[City Ratings 2025](#)”.

Discriminatie leidt tot economische verliezen: een recent [onderzoek van de OESO](#) geeft aan dat de jaarlijkse bbp-verliezen in de EU die verband houden met discriminatie op grond van seksuele gerichtheid, kunnen oplopen tot 89 miljoen EUR. In hetzelfde onderzoek wordt benadrukt dat de impact van discriminatie verder reikt dan de economie. Het ondermijnt de sociale samenhang, verzwakt het vertrouwen van het maatschappelijk middenveld en ondermijnt de steun voor democratische waarden. Inclusieve samenlevingen zijn veerkrachtiger en worden gekenmerkt door meer solidariteit, sterkere instellingen en hogere niveaus van burgerparticipatie.

In het [uitvoeringsverslag](#) van de Commissie van 2024 over de strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers 2020-2025, waarin de behaalde resultaten en de nog bestaande uitdagingen worden erkend, wordt ook ingegaan op de cruciale rol van de strategie bij de bevordering van de rechten van lhbtq+’ers, waarbij wel wordt benadrukt dat er meer inspanningen op EU-niveau nodig zijn.

In 2024 riep het **Europees Parlement** op tot een nieuwe, meer omvattende strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers⁷. Ook in 2024 hebben **twintig lidstaten een ministeriële verklaring ondertekend**, waarin zij oproepen tot verdere maatregelen en zich ertoe verbinden met de Commissie samen te werken aan de vernieuwing van de strategie. Toen maatschappelijke organisaties werden geraadpleegd over de uitvoering van de vorige strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers, herhaalden zij deze oproepen en benadrukten zij dat verdere maatregelen dringend geboden zijn.

Deze nieuwe strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers, **zoals aangekondigd in de [politieke beleidslijnen](#) van voorzitter Von der Leyen van 2024**, vormt een kader voor de werkzaamheden van de Commissie op het gebied van gelijkheid van lhbtq+’ers voor de periode 2026-2030. De strategie bouwt voort op de basis van de eerste strategie, die gebaseerd is op de ambities daaruit en de op dat gebied reeds geboekte vooruitgang, waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd en de weg wordt vrijgemaakt voor verdere vooruitgang.

De strategie heeft tot doel een **collectieve inzet** op alle bestuursniveaus tot stand te brengen om de grondrechten en de waarden van gelijkheid en non-discriminatie, zoals die zijn verankerd in het Handvest van de grondrechten en die bindend zijn voor alle lidstaten als primair EU-recht, te waarborgen. Het biedt ook een kader dat actieve betrokkenheid en samenwerking van het Europees Parlement, de Raad, de lidstaten en het maatschappelijk middenveld vereist om de succesvolle uitvoering ervan te waarborgen.

⁷ [Resolutie van het Europees Parlement van 8 februari 2024 over de uitvoering van de EU-strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers 2020-2025 \(2023/2082\(INI\)\)](#).

Bij de uitvoering van deze strategie zal een tweeledige aanpak worden gevolgd van **gerichte maatregelen** en versterking van de **integratie van gelijkheid** op verschillende beleidsterreinen. Deze strategie zal worden geïmplementeerd met **intersectionaliteit** als transversaal beginsel. Hierbij wordt ingegaan op de wijze waarop de combinatie van seksuele gerichtheid, genderidentiteit/-expressie en geslachtskenmerken met andere persoonlijke kenmerken of identiteiten, zoals geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap en leeftijd, bijdraagt tot unieke ervaringen met discriminatie. Op deze manier vormt de strategie een aanvulling op bestaande en toekomstige EU-initiatieven ter bevordering van gelijkheid voor iedereen⁸. Bovendien wordt in de strategie rekening gehouden met de wijze waarop de geografische isolatie deze kwetsbaarheidssituaties verder kan verergeren.

Om deze strategie voor te bereiden, heeft de Commissie een uitgebreid **raadplegingsproces** uitgevoerd. Dit omvatte een verzoek om input, een open openbare raadpleging en gerichte raadplegingen, bestaande uit specifieke raadplegingsbijeenkomsten, met belanghebbenden zoals overkoepelende lhbtq+-organisaties, vertegenwoordigers van de lidstaten, sociale partners en internationale organisaties. Alleen al de raadplegingsactiviteiten op het [portaal Geef uw mening](#) van de Commissie lieten zien dat er grote belangstelling is bij de respondenten voor het onderwerp.

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. **BESCHERMEN**

Lhbtq+’ers worden nog steeds geconfronteerd met **onevenredige niveaus van geweld en haat**, wat nog wordt verergerd door de opkomst van anti-lhbtq+-narratieven in de EU en de rest van de wereld. Dit ondermijnt de grondrechten en bedreigt de fundamenteën van democratische samenlevingen door angst, uitsluiting en sociale versnippering te bevorderen. Het is van essentieel belang alle vormen van geweld te bestrijden en te voorkomen en hatelijke narratieven te ontmantelen om de gemeenschappelijke EU-waarden van gelijkheid, menselijke waardigheid en eerbiediging van de grondrechten voor iedereen te handhaven.

1.1. Bestrijding van schadelijke praktijken

Conversiepraktijken zijn zeer schadelijke ingrepen die berusten op het medisch onjuiste idee dat lhbtq+’ers ziek zijn, veroorzaken ernstige pijn en lijden, en resulteren in langdurige psychologische en fysieke schade⁹. Volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA heeft 24 % van de lhbtq’ers **te maken gehad met conversiepraktijken**, waaronder fysiek en seksueel

⁸ [Het strategisch EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma, de Europese pijler van sociale rechten, de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, de strategie voor de rechten van het kind, de strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven, de strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 \(gepland voor het eerste kwartaal van 2026\) en de strategie tegen racisme 2026-2030 \(gepland voor het vierde kwartaal van 2025\).](#)

⁹ Onafhankelijke VN-deskundige over bescherming tegen geweld en discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit, [“Practices of so-called “conversion therapy”](#)”, 1 mei 2020.

geweld, verbaal misbruik en vernedering. Dit cijfer is bijna het dubbele voor transvrouwen (47 %) en transmannen (48 %).

Transpersonen, non-binaire personen en interseksuelen worden ook nog steeds geconfronteerd met ernstige schendingen van hun lichamelijke autonomie¹⁰: sommige EU-lidstaten leggen nog steeds chirurgische of medische interventievereisten op voor wettelijke gendererkenning¹¹. Uit de derde lhbtq-enquête van het FRA en het [bijbehorende verslag “Being intersex in the EU”](#) (Interseksualiteit in de EU) blijkt dat 57 % van de interseksuele respondenten zei dat zij of hun ouders geen geïnformeerde toestemming hebben gegeven om chirurgische of hormonale procedures te ondergaan, met blijvende fysieke en psychologische schade tot gevolg.

Om de lidstaten te helpen conversiepraktijken te verbieden¹², zal de Commissie een **studie** publiceren waarin de aard, de gangbaarheid en de impact van deze praktijken op lhbtq+’ers worden geanalyseerd. Om gecoördineerde actie te vergemakkelijken, zal de Commissie ook een **gestructureerde dialoog** over dit onderwerp bevorderen, met name via de deskundigengroep inzake gelijkheid van lhbtq+’ers, in het kader van de groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit. Op basis van de bevindingen van de studie zal de Commissie passende maatregelen nemen om conversiepraktijken te bestrijden, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van de lidstaten, die op dit gebied een cruciale rol spelen. De Commissie zal ook andere schadelijke praktijken blijven aanpakken, zoals genitale verminking van interseksuelen en gedwongen medicalisering van transpersonen.

Bij de ontwikkeling van haar aanpak van de bestrijding van conversiepraktijken zal de Commissie met name rekening houden met het recente [Europees burgerinitiatief](#) “Verbod op conversiepraktijken in de Europese Unie”¹³.

1.2. Veiligheid waarborgen en haat tegen lhbtq+’ers aanpakken

Door haat gemotiveerde intimidatie en geweld tegen lhbtq+’ers neemt nog steeds toe. Uit de derde lhbtq-enquête van het FRA in 2023 bleek dat 55 % van de lhbtq-respondenten in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête te maken had gehad met **haatgerelateerde intimidatie**, een stijging van 18 procentpunt ten opzichte van 2019. Het aantal meldingen van fysieke en seksuele aanvallen is ook snel gestegen, waarbij transpersonen, non-binaire personen en interseksuelen onevenredig zwaar zijn getroffen. De voor deze strategie

¹⁰ [Legal gender recognition in the EU: The journeys of trans people towards full equality](#) (Wettelijke gendererkenning in de EU: de wegen van transpersonen naar volledige gelijkheid), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2020; [ILGA Europe, 2025 Rainbow Map](#) (Regenboogkaart).

¹¹ De term wettelijke gendererkenning wordt in de strategie gebruikt zoals deze gewoonlijk wordt gebruikt in beleidsteksten en academische teksten, en doet geen afbreuk aan andere uitdrukkingen die door het Hof van Justitie van de Europese Unie worden gebruikt. In zaak C-4/23, Mirin, 4.10.2024, ECLI:EU:C:2024:845, gebruikt het Hof de uitdrukking “wijziging van genderidentiteit” om te verwijzen naar procedures voor een verandering van wettelijk geslacht op nationaal niveau, en het zinsdeel “[erkenning van een] wijziging die een onderdaan [...] rechtmatig in zijn [...] genderidentiteit heeft laten doorvoeren in een andere lidstaat” om te verwijzen naar grensoverschrijdende situaties, dat wil zeggen de erkenning in een lidstaat van een wijziging van het wettelijk gender dat in een andere lidstaat is verkregen.

¹² [Onderzoeksdienst van het Europees Parlement](#): in acht lidstaten is al een verbod op conversiepraktijken van kracht.

¹³ De verificatie van de steunbetuigingen voor het initiatief is met succes afgerond en het initiatief zal naar verwachting ter bestudering aan de Commissie worden voorgelegd.

geraadpleegde belanghebbenden benadrukten met klem dat deze aanhoudende uitdagingen dringend moeten worden aangepakt.

Op EU-niveau heeft het huidige rechtskader, dat bestaat uit het kaderbesluit van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat en de [richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#), alleen betrekking op respectievelijk haatmisdrijven op basis van racistische en xenofobe gronden en het aanzetten tot geweld of haat online op basis van gender¹⁴. Er is nog geen wetgeving die strafrechtelijke bescherming biedt tegen strafbare feiten op grond van seksuele gerichtheid en/of genderidentiteit. Als gevolg daarvan is het rechtskader in de lidstaten versnipperd en inconsistent¹⁵.

In 2021 deed de Commissie een voorstel voor een besluit van de Raad om **haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in de lijst van “EU-misdrijven”** uit hoofde van artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)¹⁶. Een dergelijk besluit van de Raad zou de rechtsgrondslag vormen voor secundaire wetgeving die strafrechtelijke definities van haatmisdrijven harmoniseert op gronden die momenteel niet in het toepasselijke EU-recht zijn opgenomen.

Aangezien er geen vooruitgang is geboekt met een dergelijk besluit van de Raad, overweegt de Commissie een **wetgevingsinitiatief** op basis van de bestaande vormen van criminaliteit die onder artikel 83, lid 1, VWEU vallen, **om de definitie van haatmisdrijven die online worden gepleegd, te harmoniseren**. Een alomvattende definitie van haatmisdrijven op EU-niveau was ook een van de belangrijkste aanbevelingen van de deelnemers aan het [Europees burgerpanel van 2024 over de bestrijding van haat in de samenleving](#). De Commissie is vastbesloten gevolg te geven aan deze aanbevelingen.

Om rechtshandhavers en beoefenaren van justitiële beroepen te helpen bij het vaststellen van lhbtq+-fobie bij strafbare feiten die neerkomen op haatmisdrijven, zal de Commissie met de lidstaten blijven samenwerken om **de registratie van haatmisdrijven en de ondersteuning van slachtoffers te verbeteren** in het kader van de [groep op hoog niveau van de Commissie voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven](#). Deze inspanningen zullen worden uitgevoerd in samenwerking met EU-agentschappen en internationale organisaties (bv. het FRA, de Raad van Europa en het ODIHR¹⁷). De Commissie zal ook steun blijven verlenen aan **opleidingen voor politieautoriteiten** over lhbtq+-fobie bij haatmisdrijven en over non-discriminatie¹⁸.

¹⁴ Zie details in punt 1.3.

¹⁵ [Study to support the preparation of the European Commission’s initiative to extend the list of EU crimes](#) (Studie ter ondersteuning van de voorbereiding van het initiatief van de Europese Commissie om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden), 2021.

¹⁶ Mededeling “Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven” (COM(2021) 777 final).

¹⁷ Het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE (ODIHR).

¹⁸ Zie de initiatieven zoals die worden voorgesteld door het netwerk [Facing Facts](#).

Daarnaast blijft de Commissie zich inzetten voor de **ondersteuning van maatschappelijke organisaties** en projecten die zich inzetten voor de bestrijding van lhbtq+-fobe haat en discriminatie door middel van de desbetreffende financieringsinstrumenten van de EU. Deze instrumenten omvatten het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV) tijdens het huidige meerjarig financieel kader, dat moet worden gevolgd door het voorgestelde [AgoraEU-programma](#), dat zich momenteel in de wetgevingsprocedure bevindt, voor het volgende meerjarig financieel kader.

De Commissie blijft een veilige omgeving bevorderen voor lhbtq+-slachtoffers om misdrijven te melden via de volgende **EU-strategie voor de rechten van slachtoffers**. De Commissie steunt ook het Parlement en de Raad bij de vaststelling van de herziene [richtlijn slachtofferrechten](#), die tot doel heeft de rechten van alle slachtoffers van misdrijven, met inbegrip van lhbtq+-haatmisdrijven, te versterken.

Om de correcte en doeltreffende toepassing van het EU-recht inzake non-discriminatie en grondrechten te waarborgen, zal de Commissie de justitiële opleiding over dit onderwerp actief ondersteunen als onderdeel van haar **strategie voor justitiële opleidingen voor de periode 2025-2030**. Voorts verstrekt de Commissie financiering via het **programma Justitie**, dat tot doel heeft een doeltreffende en niet-discriminerende toegang tot de rechter voor iedereen te vergemakkelijken. Dit omvat het bevorderen van doeltreffende civiel- en strafrechtelijke procedures door bij te dragen tot de consistente en coherente toepassing van het Unierecht en door de rechten van slachtoffers van misdrijven te bevorderen en te ondersteunen, in overeenstemming met de prioriteiten van de [EU-strategie voor de rechten van slachtoffers](#) voor de periode 2020-2025.

In de **richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld** wordt erkend dat personen die worden getroffen door intersectionele discriminatie, waaronder lhbt'ers, een groter risico lopen op gendergerelateerd geweld en worden de lidstaten verplicht preventieve maatregelen te nemen en specifieke steun te verlenen aan deze slachtoffers. Bovendien wordt in de richtlijn het plegen van een strafbaar feit om het slachtoffer te straffen voor zijn seksuele gerichtheid, gekwalificeerd als verzwarende omstandigheid.

Bij het begeleiden van de lidstaten bij de correcte omzetting van de richtlijn zal de Commissie bijzondere aandacht besteden aan de uitdagingen waarmee slachtoffers van intersectionele discriminatie, waaronder lhbt-slachtoffers, worden geconfronteerd. De Commissie zal de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten op dit gebied vergemakkelijken via het **EU-netwerk voor het voorkomen van gendergerelateerd geweld en huiselijk geweld**.

Op het gebied van onderzoek en innovatie zal de Commissie, in samenwerking met de lidstaten¹⁹, de uitvoering ondersteunen van de [gedragscode voor de bestrijding van gendergerelateerd geweld in onderzoek en innovatie](#), die is ontwikkeld als onderdeel van de **beleidsagenda van de Europese Onderzoeksruimte (EOR) 2022-2024**²⁰, waarin een intersectionele aanpak is opgenomen. De Commissie zal ook onderzoek financieren in het kader van [Horizon Europa](#) naar desinformatie, gendergerelateerd geweld, haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen, rekening houdend met de specifieke behoeften van mensen in kwetsbare situaties, zoals het geval kan zijn voor lhbtq+’ers. Zoals voorzitter Von der Leyen in haar toespraak over de Staat van de Unie 2025 benadrukte, heeft de wetenschap “geen paspoort, geslacht, etniciteit of politieke kleur”, wat een centraal beginsel is van het initiatief [Kies Europa](#).

Lhbtq+-jongeren²¹ worden vaak geconfronteerd met meerdere vormen van discriminatie, hebben te kampen met vooroordelen en haatmisdrijven, en zijn bijzonder kwetsbaar voor seksueel misbruik²². Om alle kinderen²³ tegen seksueel misbruik van kinderen te beschermen, zal de Commissie de medewetgevers ondersteunen bij de aanneming van de **twee wetgevingsvoorstellen**²⁴.

De [aanbeveling van de Commissie over geïntegreerde systemen voor kindbescherming](#) versterkt daarnaast de inzet van de EU voor nultolerantie ten aanzien van geweld. Hiermee worden de lidstaten aangemoedigd ervoor te zorgen dat alle kinderen, in al hun diversiteit, op hun gehele grondgebied dezelfde rechten op toegang tot en het ontvangen van bescherming kunnen genieten. Alle kinderen moeten worden beschermd, ondersteund en mondig gemaakt door inclusieve, gecoördineerde en systemische benaderingen binnen de nationale systemen voor kindbescherming te bevorderen en te reageren op de specifieke kwetsbaarheden.

Het **recht om vreedzaam bijeen te komen**, is verankerd in het Handvest van de grondrechten, en de Commissie is binnen haar bevoegdheden vastbesloten dit recht te allen tijde te verdedigen en te handhaven. Hoewel Pride-optochten en andere gemeenschapsevenementen baanbrekende uitingen van zichtbaarheid en identiteit zijn voor lhbtq+’ers in heel Europa, geven pogingen om de uitoefening van dit recht te beperken, in sommige EU-lidstaten reden tot ernstige bezorgdheid. Gewelddadige aanvallen en intimidatie van deelnemers blijven in verschillende lidstaten ook een urgent punt van zorg²⁵, omdat op deze wijze zowel de veiligheid als het vermogen van mensen om zich vrij uit te drukken in openbare ruimten, worden ondermijnd.

¹⁹ [Conclusies van de Raad over de nieuwe Europese onderzoeksruimte](#), (PB C 374 van 22.11.2021, blz. 1).

²⁰ Europese Commissie, [European Research Area Policy Agenda — Overview of actions for the period 2022-2024](#) (Beleidsagenda van de Europese Onderzoeksruimte — Overzicht van de acties voor de periode 2022-2024), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2021.

²¹ Er is geen uniforme EU-definitie van “jongeren”, maar in het algemeen en voor het verzamelen van gegevens worden jongeren gedefinieerd als personen tussen 15 en 29 jaar oud, volgens het [overzicht “Children and youth” van Eurostat](#).

²² Zie Smith, John, en Brown, Anna. “Child sexual abuse/exploitation and LGBTQI+ children: Context, links, vulnerabilities, gaps, challenges and priorities”, *Child Abuse & Neglect*, 2024, doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100001.

²³ Zoals is vastgelegd in het [VN-Verdrag inzake de rechten van het kind](#) (VRK), is een kind een persoon jonger dan 18 jaar.

²⁴ [COM\(2022\) 209 final](#) en [COM\(2024\) 60 final](#).

²⁵ Volgens het [jaaroverzicht 2025 van ILGA Europe](#) neemt het aantal aanvallen op Pride-optochten met lhbt+’ers toe.

In het kader van de mededeling [ProtectEU: een Europese strategie voor interne veiligheid](#), waarmee de lidstaten worden geholpen de veiligheid van het publiek te waarborgen, zal het EU-programma voor veiligheidsadviseurs worden versterkt. Dit programma zal op verzoek van de lidstaten en gefinancierd uit het Fonds voor interne veiligheid kwetsbaarheidsbeoordelingen uitvoeren van evenementen met een hoog risico, waaronder Pride-optochten. De Commissie zal ook lhbtq+-foob extremisme aanpakken in de komende **EU-agenda voor het voorkomen en bestrijden van terrorisme en gewelddadig extremisme**.

Groepen in kwetsbare situaties of groepen die met discriminatie of sociale uitsluiting worden geconfronteerd, worden onevenredig zwaar getroffen door crises. Daarom wordt ongelijkheid in de [strategie voor de paraatheidsunie](#) specifiek aangemerkt als een risicofactor voor paraatheid en wordt ernaar gestreefd een cultuur van inclusieve paraatheid te bevorderen, waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten. Het integreren van gelijkheidsoverwegingen is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat alle EU-burgers en -gemeenschappen actief deelnemen aan de inspanningen op het gebied van crisisparaatheid en -respons.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog en de vervolgingen door de nazi's en hun collaborateurs werden naar schatting 50 000 homoseksuele en biseksuele mannen onderworpen aan ernstige gevangenisstraffen onder wrede omstandigheden, waarbij ongeveer 10 000 tot 15 000 mannen naar concentratiekampen werden afgevoerd²⁶. Velen overleefden dit niet en de ervaringen van overlevenden werden decennialang niet erkend. De Commissie erkent dat de wortels van lhbtq+-vervolging ver teruggaan in de Europese geschiedenis en is vastbesloten deze te **gedenken** als een integraal onderdeel van het bevorderen van gelijkheid en het voorkomen van wreedheden in de toekomst. Daartoe zal zij projectfinanciering beschikbaar stellen via de desbetreffende EU-financieringsinstrumenten, zoals het CERV-programma. De Commissie zal ook evenementen op hoog niveau ter herdenking van de vervolging van lhbtq+'ers ondersteunen en eraan deelnemen.

²⁶ [Holocaust Memorial Day Trust — Gay people.](#)

1.3. Bestrijding van haat en discriminatie online

De onlinewereld biedt belangrijke kansen voor lhbtq+'ers. Sociale media en digitale platforms zijn belangrijke ruimten voor zelfexpressie, identiteit en het creëren van een gemeenschapsgevoel. Het zijn middelen om de stemmen van lhbtq+'ers te versterken, **ondersteunende netwerken op te bouwen en mensen te mobiliseren, zodat zij zich gaan inzetten voor gelijke rechten**, met name voor jongeren en mensen in minder accepterende omgevingen.

Haatzaaiende uitlatingen en intimidatie **online** creëren echter een vijandige digitale omgeving voor lhbtq+'ers, die hun veiligheid, welzijn en vrijheid van meningsuiting bedreigt en bijdraagt tot een klimaat van angst en uitsluiting. De derde lhbtq-enquête van het FRA bevestigt dit: 63 % van de lhbtq+'ers gaf aan dat zij online vaak of altijd haatdragende inhoud tegenkwamen die oproept tot geweld tegen hen. Lhbtq+'ers en vrouwen worden daarnaast in toenemende mate het doelwit van antigendernarratieven online, vaak als onderdeel van **buitenlandse informatiemanipulatie en inmengings- (FIMI) en desinformatiecampagnes**. Buitenlandse actoren worden steeds beter gefinancierd en gebruiken FIMI om de publieke opinie te manipuleren, polarisatie aan te wakkeren en democratische processen binnen de EU en wereldwijd te verstoren. Dergelijke acties vormen een rechtstreekse uitdaging voor de kernwaarden van de EU, namelijk gelijkheid, eerbiediging van de menselijke waardigheid en non-discriminatie.

In de **richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld** wordt voor het eerst het aanzetten tot geweld of haat online op grond van gender strafbaar gesteld. Zodra dit in de nationale wetgeving van de lidstaten is omgezet²⁷, zal dit zorgen voor een gemeenschappelijke bescherming tegen gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen online in de EU. Bovendien worden bij de richtlijn de meest voorkomende vormen van gendergerelateerd geweld online strafbaar gesteld, namelijk het zonder toestemming delen van intiem of gemanipuleerd materiaal, cyberstalking en cyberintimidatie.

In de [digitaledienstenverordening](#) zijn verplichtingen voor aanbieders van hostingdiensten opgenomen om illegale online-inhoud aan te pakken, met inbegrip van het aanzetten tot haat of discriminatie, onder meer tegen lhbtq+'ers. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms en zoekmachines zijn ook verplicht de systeemrisico's die voortvloeien uit hun diensten, te beoordelen en te beperken, met inbegrip van de gevolgen voor onder meer het recht op menselijke waardigheid en non-discriminatie, negatieve effecten in verband met gendergerelateerd geweld en ernstige negatieve gevolgen voor het fysieke en mentale welzijn van de betrokkene. De Commissie zal deze verordening samen met de bevoegde nationale autoriteiten blijven handhaven.

²⁷ De richtlijn is niet van toepassing op Denemarken overeenkomstig het standpunt van Denemarken in Protocol nr. 22 bij het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

In januari 2025 werd de herziene [gedragscode voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet+](#) (de “gedragscode+”) positief beoordeeld door de Commissie en de Europese Raad voor digitale diensten en opgenomen in het kader van de digitaaldienstenverordening, waarmee ook gevolg werd gegeven aan de aanbevelingen van het [Europees burgerpanel “Haat in de samenleving bestrijden”](#).

Platforms die de gedragscode+ ondertekenen, verbinden zich ertoe samen te werken binnen de sector en deel te nemen aan multistakeholderfora om de preventie van illegale haatzaaiende uitlatingen, onder meer over lhbtq+’ers, te verbeteren. De Commissie zal de uitvoering van de gedragscode+ monitoren, de regelmatige evaluatie en aanpassing ervan vergemakkelijken en steun verlenen aan platforms, onder meer via een **online-kenniscentrum** dat relevante bronnen over illegale haatzaaiende uitlatingen online verzamelt.

De Commissie monitort ook nauwlettend de uitvoering door de lidstaten van de herziene [richtlijn audiovisuele mediadiensten](#). De richtlijn versterkt de bescherming tegen inhoud die aanzet tot haat of geweld en verbiedt discriminerende commerciële audiovisuele communicatie, ook op grond van geslacht of seksuele gerichtheid.

Cyberpesten en andere vormen van geweld die door technologie worden gefaciliteerd, vormen een ernstig en groeiend probleem en treffen lhbtq+-jongeren onevenredig vaak²⁸. Het komende **actieplan van de Commissie tegen cyberpesten** zal erop gericht zijn misbruik online te voorkomen, ook wanneer het gericht is tegen lhbtq+-jongeren. In het kader van het actieplan zal de Commissie ook een **EU-breed onderzoek uitvoeren naar de effecten van sociale media op het welzijn**, met bijzondere aandacht voor jongeren, met inbegrip van jongeren uit de lhbtq+-gemeenschap.

1.4. Waarborgen van de bescherming van lhbtq+’ers die om internationale bescherming vragen en lhbtq+-migranten

Lhbtq+-asielzoekers worden onderweg en/of bij aankomst in de EU geconfronteerd met intersectionele en extra risico’s en kunnen andere behoeften hebben dan andere verzoekers. Volgens de derde lhbtq+-enquête van het FRA had 54 % van de lhbtq+’ers die hadden aangegeven **asielzoekers of vluchtelingen** te zijn, in het jaar voorafgaand aan de enquête te maken gehad met discriminatie (een aanzienlijk hoger percentage dan het gemiddelde van 37 % van alle lhbtq+-respondenten). Zij lopen ook een bijzonder risico op intimidatie en geweld en blijven vaak verstoken van rechtsbijstand of specifieke gezondheidszorg, zoals hormoonbehandelingen²⁹.

²⁸ Zie het [onderzoek](#) dat werd uitgevoerd door de International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, Queer and Intersex Youth and Student Organisation (IGLYO).

²⁹ Zie UNCHR, [Protecting LGBTIQ+ people in situations of forced displacement: A Stocktaking on UNHCR progress since the 2021 Roundtable](#) (Lhbtq+’ers beschermen in gevallen van gedwongen migratie: een inventarisatie van de voortgang van het UNHCR sinds de rondetafelconferentie van 2021), juni 2023.

Het [migratie- en asielpact](#) heeft de waarborgen en garanties voor kwetsbare verzoekers, waaronder lhbtq+'ers, op het gebied van internationale bescherming versterkt. Volgens de [FRA-enquête "Being Black in the EU"](#) (Zwart zijn in de EU) ervaren mensen van Afrikaanse afkomst die zichzelf als een minderheid identificeren — ook op basis van seksuele gerichtheid, genderidentiteit/-expressie of geslachtskenmerken — meer discriminatie. Aanvullende bronnen van discriminatie, zoals belemmeringen in verband met een handicap, kunnen de kwetsbaarheid van deze personen vergroten.

De Commissie zal blijven werken aan synergieën met het [actieplan voor integratie en inclusie 2021-2027](#), waarin rekening wordt gehouden met de vele en elkaar overlappende uitdagingen waarmee lhbtq-migranten te kampen hebben. Daarnaast zal de Commissie in het kader van het **strategisch EU-kader voor gelijkheid, inclusie en participatie van de Roma** en de komende **strategie tegen racisme 2026-2030** de uitdagingen van geracialiseerde lhbtq+'ers blijven aanpakken.

De Commissie werkt samen met het **EU-Asielagentschap (EUAA)**, het **Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex)** en de lidstaten om instrumenten te ontwikkelen om kwetsbare verzoekers in een vroeg stadium te kunnen identificeren en ondersteunen³⁰. Via het **Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF)** en het **instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI)**, of een vervolginstrument, is de Commissie voornemens initiatieven te blijven financieren om waarborgen voor verzoekers en kwetsbare verzoekers te verkrijgen, wat ook voldoende steun voor lhbtq+-aanvragers inhoudt.

Belangrijkste acties door de Europese Commissie:

- ✓ conversiepraktijken bestrijden, op basis van de bevindingen van een specifieke studie, en rekening houdend met het desbetreffende Europees burgerinitiatief over dit onderwerp;
- ✓ mogelijkheden van de wet onderzoeken om het strafrechtelijk kader voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven binnen de bestaande Verdragsbepalingen te versterken;
- ✓ monitoren van de uitvoering van de gedragscode+ inzake de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet en een online-kenniscentrum opzetten waar relevante middelen worden verzameld met betrekking tot illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet;
- ✓ tegen 2026 een actieplan tegen cyberpesten vaststellen.

2. VERSTERKEN

In de afgelopen decennia hebben vooruitgang op het gebied van wetgeving en beleid bijgedragen tot meer inclusieve samenlevingen, ook voor lhbtq+'ers. Uit de derde lhbtq-enquête van het FRA blijkt dat **lhbtq+'ers opener zijn** over hun seksuele gerichtheid, genderidentiteit of geslachtskenmerken in hun sociale omgeving (52 %, een stijging van 6 procentpunt ten opzichte van 2019), waarbij deze trend duidelijker is voor transpersonen en interseksuelen.

³⁰ [EUAA Products \(europa.eu\)](#).

Het waarborgen van de toegang tot werkgelegenheid, gezondheidszorg, onderwijs en andere openbare diensten voor lhbtq+’ers, ook in landelijke en afgelegen gebieden, ontsluit hun potentieel en stelt hen in staat ten volle bij te dragen aan hun gemeenschappen en de economie. Het bevorderen van inclusie versterkt de sociale samenhang en stimuleert de innovatie, de productiviteit en het mondiale concurrentievermogen van de EU. Deze strategie bevestigt opnieuw dat de Commissie zich ervoor wil inzetten om lhbtq+’ers op alle gebieden van het leven en bij verplaatsingen tussen de lidstaten mogelijkheden tot zelfbeschikking te bieden, zodat zij een **vrij en gelijkwaardig leven** kunnen leiden.

2.1 De basis leggen voor zelfbeschikking voor lhbtq+’ers

Het bevorderen van **inclusie vanaf jonge leeftijd** is van cruciaal belang voor het welzijn en de ontwikkeling van lhbtq+’ers. Inclusieve en ondersteunende omgevingen helpen jongeren werken aan vertrouwen, veerkracht en een positief identiteitsgevoel, en bevorderen tegelijkertijd empathie en respect bij iedereen. Wanneer kinderen opgroeien in een omgeving waar diversiteit wordt gewaardeerd, hebben zij meer kans om op academisch, sociaal en emotioneel niveau tot bloei te komen en deze inclusieve waarden tot aan hun volwassenheid mee te dragen en door te geven aan toekomstige generaties.

Zoals reeds uiteengezet in de [strategie voor gelijkheid van lhbtq’ers 2020-2025](#), worden kinderen uit regenbooggezinnen en lhbtq+-jongeren echter vaak al op jonge leeftijd geconfronteerd met stigmatisering en discriminatie. Volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA gaf zelfs twee derde van de lhbtq’ers (67 %) aan dat zij tijdens hun schooltijd te maken hadden gehad met pesterijen, spot, plagerijen, beledigingen of bedreigingen. Deze incidenten kunnen gevolgen hebben op de lange termijn.

De Commissie zal de uitwisseling van beste praktijken op het gebied van veilig en inclusief onderwijs voor iedereen blijven faciliteren tussen de lidstaten en deskundigen binnen de **werkgroepen van het strategisch kader van de Europese onderwijsruimte**. Deze maatregel weerspiegelt de sterke nadruk die belanghebbenden tijdens de raadplegingen van de strategie hebben gelegd op onderwijs.

Deze inspanningen worden verder versterkt door de [EU-strategie voor de rechten van het kind](#) en het EU-netwerk voor kinderrechten. De aanbeveling van 2024 over de ontwikkeling en versterking van geïntegreerde systemen voor kinderbescherming in het belang van het kind moedigt een multidisciplinaire aanpak van kinderbescherming aan. Het ondersteunt de lidstaten bij het ontwikkelen en versterken van hun systemen voor kinderbescherming op basis van de behoeften van kinderen die in hun belang zijn. Daarnaast biedt het **EU-platform voor de participatie van kinderen** een inclusieve ruimte voor kinderen in de EU om samen met beleidsmakers onderwerpen te bespreken die voor hen van belang zijn.

De Commissie zal ook voortbouwen op het initiatief [Nieuw Europees Bauhaus](#), dat duurzaamheid, inclusie en esthetiek met elkaar verbindt, om veilige en gastvrije ruimten voor iedereen te bevorderen. Door inclusief ontwerp in openbare ruimten, scholen en gemeenschappen te bevorderen, kan het Nieuw Europees Bauhaus bijdragen tot het beperken van stigmatisering, het vergroten van zichtbaarheid en het creëren van een omgeving waarin lhbtq+’ers onderdeel zijn van de gemeenschap en zich veilig en gewaardeerd kunnen voelen.

De Commissie zal via de [EU-groep van belanghebbenden bij jeugdzaken](#) blijven samenwerken met jongerenorganisaties die zich inzetten voor de rechten van lhbtq+-jongeren. Ervoor zorgen dat jongeren inclusieve mogelijkheden hebben voor professionele en persoonlijke ontwikkeling blijft een prioriteit. De Commissie zal belemmeringen in verband met discriminatie in onderwijs, opleiding, jeugd en sport blijven aanpakken met behulp van de desbetreffende uitgaveninstrumenten van de EU, zoals de **programma’s Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps**³¹.

Wat de gezondheidszorg betreft, meldt 14 % van de lhbtq’ers discriminatie door gezondheidswerkers, volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA. Dit kan leiden tot ongelijkheid op het gebied van preventie, diagnose en behandeling, omdat velen zorg mijden vanwege de angst voor vijandige reacties. Om deze ongelijkheden op gezondheidsgebied aan te pakken, zal de Commissie blijven werken aan het vergroten van bewustzijn, informatie blijven delen en kennisuitwisseling blijven vergemakkelijken, onder meer via het [EU-platform voor gezondheidsbeleid](#), het [portaal voor beste praktijken op volksgezondheidsgebied](#) en door onderzoeksprojecten op te zetten voor een betere toegang tot gezondheids- en zorgdiensten via **Horizon Europa**. Om het bewustzijn van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg over lhbtq+-kwesties te bevorderen, heeft de Commissie opleidingsmateriaal van het [HEALTH4LGBTI-project](#) ter beschikking van de lidstaten gesteld.

Op het gebied van preventieve zorg zal de Commissie zich blijven richten op die personen die te maken hebben met intersectionele kwetsbaarheden en ongelijkheden op gezondheidsgebied. Wat kankerbestrijding betreft, wordt doorgaand voorzien in de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, waaronder lhbtq+’ers, door de uitvoering van het [Europees kankerbestrijdingsplan](#), terwijl het [Europees register voor ongelijkheden bij kanker](#) trends en ongelijkheden op het gebied van kankerpreventie en -zorg in kaart zal brengen. Zo zijn de kankercijfers gerelateerd aan humaan papillomavirus (HPV) en hepatitis B (HBV) bijzonder hoog onder lhbtq+’ers³². De Commissie zal steun verlenen aan het versterken en uitvoeren van **empirisch onderbouwde bewustmakingscampagnes over het belang van HPV- en HBV-vaccinaties als doeltreffende instrumenten voor kankerpreventie**. Deze campagnes zullen lhbtq+-inclusief zijn en waar nodig rekening houden met genderspecifieke kenmerken.

³¹ [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/1877 van de Commissie van 22 oktober 2021 betreffende het kader van inclusiemaatregelen van de programma’s Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps 2021-2027](#) (PB L 378 van 26.10.2021, blz. 15).

³² Zie Moradi, Ghobad, et al. “The prevalence of hepatitis C and hepatitis B in lesbian, gay, bisexual and transgender populations: a systematic review and meta-analysis”, *European Journal of Medical Research*, vol. 27, 2022, <https://doi.org/10.1186/s40001-022-00677-0>; en Sherry, Alexander D., et al. “Overall Survival and Quality-of-Life Superiority in Modern Phase 3 Oncology Trials: A Meta-Epidemiological Analysis”, *JAMA Oncology*, vol. 11, nr. 7, 2025, blz. 718-724, <https://doi.org/10.1001/jamaoncol.2025.1002>.

Daarnaast zal de Commissie steun blijven verlenen aan de **mondiale strategie voor de gezondheidssector inzake hiv en aanverwante co-infecties**, virale hepatitis en seksueel overdraagbare aandoeningen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De Commissie zal ook samenwerken met het forum van het maatschappelijk middenveld van HERA (de Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied), als onderdeel van de [EU-strategie voor medische tegenmaatregelen](#), om de systemische belemmeringen voor mensen in kwetsbare situaties, waaronder lhbtq+’ers, bij de toegang tot vaccins, geneeskundige behandelingen en diagnostiek in kaart te brengen.

Ook op het kritieke gebied van **geestelijke gezondheid** lopen lhbtq+’ers een verhoogd risico. Met name lhbtq+’ers met een handicap lopen een verhoogd risico op geweld, intimidatie en geestelijke gezondheidsproblemen als gevolg daarvan: volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA gaf 66 % van de lhbtq’ers met een handicap aan zelfmoord te hebben overwogen in het jaar voorafgaand aan de enquête.

De Commissie zal zich blijven richten op alle personen in kwetsbare situaties via de [mededeling betreffende een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid](#), met inbegrip van het EU-steunpakket inzake stigmatisering en discriminatie³³. De Commissie zal ook synergieën met de [strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030](#) tot stand brengen en de uitwisseling van beste praktijken op dit gebied via het Platform handicap bevorderen.

De Commissie zal diversiteit en inclusie blijven bevorderen via het [programma Creatief Europa](#) (dat moet worden opgevolgd door het voorgestelde AgoraEU-programma 2028-2034, dat zich momenteel in de wetgevingsprocedure bevindt).

De Commissie zal aandacht blijven geven aan initiatieven die de rol van sport bij het bevorderen van gelijkheid en diversiteit onder de aandacht brengen door middel van de [#BeActive EU Sport Awards](#), en blijven werken aan het vergroten van bewustzijn tijdens de [Europese week van de sport](#) en via het jaarlijkse Europees Sportforum. Zij zal ook de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten over de wijze waarop gelijke toegang tot sport kan worden gewaarborgd, bevorderen.

Via de OCM-groep (open coördinatiemethode) “Bestrijding van haatzaaiende uitlatingen in de sport”, die is opgericht in het kader van het [werkplan van de Europese Unie voor sport 2024-2027](#), zal de Commissie een forum bieden voor de lidstaten en belanghebbenden om praktijken uit te wisselen en aanbevelingen te ontwikkelen over hoe ervoor kan worden gezorgd dat sport een veilige en inclusieve ruimte is voor iedereen en hoe haatzaaiende uitlatingen in de sport, onder meer wanneer die zijn gericht op lhbtq+’ers, kunnen worden bestreden.

Op het gebied van vervoer zal de Commissie diversiteit, gelijkheid en inclusie blijven verbeteren via het netwerk van [ambassadeurs voor #DiversityInTransport](#) en ervoor zorgen dat het beleid inclusief is.

³³ [Geestelijke gezondheid \(europa.eu\)](#).

Artificiële intelligentie (AI) zorgt voor een snelle verandering van het technologische landschap en heeft een enorm potentieel om levens te verbeteren en een industriële revolutie te veroorzaken. Al dit potentieel brengt echter ook uitdagingen met zich mee, met name het risico dat bestaande vooroordelen worden versterkt³⁴. Om hier iets aan te doen, is het bij de [AI-verordening](#) verboden om AI-systemen te gebruiken die personen categoriseren op basis van hun biometrische gegevens en zo hun seksuele gerichtheid af te leiden, of die gebruikers nadeel berokkenen door hun kwetsbaarheden te manipuleren, te misleiden of uit te buiten.

Daarnaast moeten aanbieders van AI-systemen met een hoog risico rekening houden met risico's voor de grondrechten, waaronder non-discriminatie, voordat zij hun systemen mogen uitrollen of gebruiken. Bij de uitvoering van deze regels zal de Commissie zich richten op discriminatie op verschillende gronden, waaronder seksuele gerichtheid, genderidentiteit/-expressie of geslachtskenmerken. Om onderbouwde beleidsvorming te bevorderen, zal de Commissie de lidstaten en andere belanghebbenden ook een **discussieplatform bieden over gegevens over gelijkheid en AI**.

De Commissie is ook van plan een **routekaart voor de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden tot 2030** te presenteren als onderdeel van de [vaardigheidsunie](#). De routekaart is bedoeld om een kader voor AI-geletterdheid voor het lager en middelbaar onderwijs op te zetten, de inspanningen om desinformatie en desinformatie aan te pakken door middel van onderwijs op het gebied van digitale geletterdheid, op te voeren, de behoefte aan onlineveiligheid en digitaal welzijn aan te pakken en al vanaf jonge leeftijd stereotypen te bevechten.

Volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA meldden lesbiennes (42 %) en transvrouwen (64 %) de hoogste percentages discriminatie op het gebied van respectievelijk seksuele gerichtheid en genderidentiteit. Lhbtq+-vrouwen kunnen discriminatie als vrouw én als lhbtq+'er ervaren. In deze nieuwe lhbtq+-strategie zal rekening worden gehouden met dit intersectionele perspectief. De acties en maatregelen die in de komende **strategie voor gendergelijkheid 2026-2030** worden voorgesteld, zullen van toepassing zijn op vrouwen en meisjes in al hun diversiteit.

³⁴ Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), [Bias in algorithms — Artificial intelligence and discrimination](#) (Vooroordelen in algoritmen — artificiële intelligentie en discriminatie), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2022.

2.2 Versterken van de positie van lhbtq+'ers door middel van werkgelegenheid en sociale inclusie

Diversiteit en inclusie stimuleren innovatie en **versterken het concurrentievermogen van Europa**. Inclusieve werkplekken waar lhbtq+'ers worden ondersteund, profiteren van bredere perspectieven, creativiteit en probleemoplossing. Uit de derde lhbtq-enquête van het FRA blijkt een afname van de totale discriminatie op de arbeidsmarkt (18 %, een daling van 3 procentpunt ten opzichte van 2019), ook bij het zoeken naar een baan (9 %, een daling van 1 procentpunt). Bovendien blijkt uit gegevens dat werkzoekenden diversiteits- en inclusiebeleid waarderen bij het zoeken naar een baan, wat het belang van dergelijk beleid voor het aantrekken en behouden van talent benadrukt³⁵.

Bij de [richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep](#) is onder meer het recht om vrij van discriminatie en intimidatie op grond van seksuele gerichtheid te werken, in het EU-recht verankerd. De Commissie zal blijven toezien op de strikte toepassing van deze richtlijn en zal in 2026 een verslag over de toepassing ervan uitbrengen. Op basis van de [studie naar sancties voor discriminatie](#) overweegt de Commissie verdere stappen te ondernemen om de lidstaten te helpen ervoor te zorgen dat de sancties die krachtens het nationale recht uit hoofde van de richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep zijn vastgesteld, doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De verduidelijking in de [richtlijn beloningstransparantie](#) dat het begrip discriminatie intersectionele discriminatie omvat, zal het recht op gelijke beloning versterken, wanneer personen die worden gediscrimineerd op grond van hun geslacht, nog erger worden gediscrimineerd, bijvoorbeeld vanwege hun seksuele gerichtheid.

Het [Europees netwerk van juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid en non-discriminatie](#) is voornemens ook een **academisch verslag te publiceren over de rechtspraak van het HvJ-EU met betrekking tot de rechten van lhbtq'ers**. In dit verslag worden de ontwikkelingen op dit gebied in de afgelopen drie decennia geanalyseerd.

De Commissie zal ook met alle mogelijke middelen de voorzitterschappen van de Raad en de lidstaten blijven steunen om te komen tot het vereiste unanieme akkoord over het [voorstel voor de richtlijn inzake gelijke behandeling](#). Dit voorstel is een bouwsteen voor de verwezenlijking van de prioriteit van de Commissie om een Unie van gelijkheid tot stand te brengen en heeft tot doel een grote leemte in de non-discriminatiewetgeving van de EU op te vullen. Het zou de bescherming tegen discriminatie op grond van onder meer seksuele gerichtheid uitbreiden tot gebieden als sociale bescherming, onderwijs en huisvesting.

³⁵ Zie [Business case of diversity and inclusion at work](#) (Businesscase voor diversiteit en inclusiviteit op de werkplek), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025.

Om ervoor te zorgen dat **organen voor gelijke behandeling** doeltreffend kunnen bijdragen tot de handhaving van de EU-richtlijnen inzake gelijkheid, zal de Commissie zorgen voor de correcte en volledige omzetting van de Richtlijnen [2024/1500](#) en [2024/1499](#). De richtlijnen hebben tot doel de onafhankelijkheid, bevoegdheden en middelen van organen voor gelijke behandeling te waarborgen, door van de lidstaten te vereisen dat zij waarborgen dat deze organen slachtoffers kunnen helpen, en het mandaat van deze organen uit te breiden tot discriminatie op grond van seksuele gerichtheid op het werk. Zij versterken ook de bescherming van slachtoffers van discriminatie op grond van hun geslachtsverandering³⁶, wanneer een dergelijke vorm van discriminatie in het EU-recht wordt erkend. In 2026 zal de Commissie een uitvoeringshandeling vaststellen om indicatoren vast te stellen met betrekking tot de werking van organen voor gelijke behandeling, onder meer bij de bestrijding van discriminatie.

Als “**hoedster van de Verdragen**” zal de Commissie de naleving van het EU-recht door de lidstaten monitoren, zal zij alle haar ter beschikking staande instrumenten aanwenden om de EU-waarden te beschermen en zal zij niet aarzelen om in voorkomend geval maatregelen te nemen, zoals zij in het verleden heeft gedaan. In juli 2022 heeft de Commissie bijvoorbeeld Hongarije naar het Hof van Justitie van de CJEU verwezen vanwege nationale regels die discriminerend zijn voor mensen op grond van hun seksuele gerichtheid en genderidentiteit³⁷. De Commissie was van oordeel dat deze regels in strijd waren met verschillende EU-regels, zowel regels voor de eengemaakte markt als de grondrechten van personen, met name van lhbtq’ers, alsook met de gemeenschappelijke waarden die de kern van de EU vormen (artikel 2 VWEU). Zestien lidstaten en het Europees Parlement hebben geïntervenieerd aan de zijde van de Commissie. De advocaat-generaal heeft op 5 juni 2025 zijn [conclusie](#) uitgebracht. Het arrest van het HvJ-EU is ten tijde van de vaststelling van deze strategie aanhangig.

Op het gebied van **diversiteitsbeheer** bevestigt de Commissie zich te blijven inzetten voor de bevordering van diversiteit en inclusie op de werkplek, met name in een tijd waarin de vooruitgang op dit gebied steeds verder hapert. Uit [gegevens van de OESO](#) blijkt dat bedrijven die diversiteit en inclusie actief bevorderen, meer kans hebben om talent aan te trekken en te behouden, innovatie te bevorderen en sterkere financiële resultaten te behalen.

³⁶ Zoals gedefinieerd door het [Europees Instituut voor gendergelijkheid](#): “geslachtsverandering” is een term die verwijst naar de reeks medische maatregelen die psychologische, endocrinologische en chirurgische behandelingen kunnen maar niet hoeven te omvatten, en die erop gericht zijn het fysieke uiterlijk van een persoon af te stemmen op diens genderidentiteit. De term werd gebruikt in de arresten van het Hof in zaak C-423/04, Richards, 27.4.2006, ECLI:EU:C:2006, en zaak C-117/01, K.B./National Health Service Pensions Agency en Secretary of State for Health, 7.1.2004, ECLI:EU:C:2004:7.

³⁷ C-769/22, Commissie/Hongarije, Valeurs de l’Union, ECLI:EU:C:2025:408.

De Commissie zal de op lhbtq+ gerichte inspanningen in het kader van het [EU-platform van diversiteitshandvesten](#) blijven versterken. Dit platform zal nauw samenwerken met de deskundigengroep inzake gelijkheid van lhbtq+'ers om de dialoog te vergemakkelijken en richtsnoeren te verstrekken, bijvoorbeeld over **inclusieve aanwervingspraktijken**. Er zal rekening worden gehouden met de goede praktijken die naar voren zijn gekomen in het kader van de initiatieven op het gebied van inclusieve werkgelegenheid, zoals het [werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap](#), onder meer met het oog op het bevorderen van intersectionele benaderingen. De Commissie is ingenomen met de [toezegging](#) om inclusievere werkplekken te bevorderen die op 29 april 2025 bij de Commissie is ingediend in het kader van de diversiteitshandvesten³⁸.

Om het goede voorbeeld te geven, zal de Commissie ook zelf extra interne inspanningen leveren op het gebied van diversiteit en inclusie. Het **Bureau voor diversiteit en inclusie** zal derhalve een regelmatige dialoog met desbetreffende personeelsverenigingen onderhouden en lhbtq+-werknemers in contact brengen met diensten die advies en juridische bijstand verlenen. Dit Bureau zal ook maatregelen bevorderen om de administratieve procedures voor lhbtq+-personeel te vereenvoudigen, en werken aan de harmonisatie van de erkenning van regenbooggezinnen in alle EU-instellingen. De hoofdvertrouwenspersoon moet helpen intimidatie tegen te gaan. Tot slot zal de Commissie gegevens over gelijkheid blijven verzamelen door middel van regelmatige personeelsenquêtes om zo de vooruitgang te monitoren.

Discriminatie en een gebrek aan sociale acceptatie dragen bij tot een hoog niveau van armoede en dakloosheid onder lhbtq+'ers. Volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA gaf 38 % van de respondenten aan grote moeite te hebben om rond te komen (vergeleken met 22 % van de algemene bevolking op basis van het [Europees onderzoek inzake levenskwaliteit 2023](#)) en was 13 % gedwongen tijdelijk bij vrienden en familieleden te verblijven. Om een beter begrip te krijgen van deze uitdagingen, zal de Commissie begin 2027 een **studie publiceren over ongelijkheid en discriminatie op het gebied van huisvesting** met een intersectionele aanpak. De bevindingen zullen bijdragen tot de uitvoering van het **Europees plan voor betaalbare huisvesting** en de Commissie in staat stellen passende maatregelen te nemen om veilige, toegankelijke en niet-discriminerende huisvesting te bevorderen, onder meer in samenwerking met de lidstaten.

Om de toegang tot essentiële bescherming en diensten te waarborgen en de onderliggende oorzaken van armoede aan te pakken, zal de Commissie begin 2026 haar allereerste **EU-strategie tegen armoede** lanceren, waarmee zij tot doel heeft de multidimensionale aard van armoede en structurele ongelijkheid aan te pakken.

³⁸ Er zijn 27 diversiteitshandvesten, één per lidstaat. Dit zijn organisaties in de EU-lidstaten die steun verlenen aan diversiteitsbeheer en beste praktijken op dit gebied promoten bij duizenden toonaangevende multinationale ondernemingen, kleine en middelgrote ondernemingen, en overheidsorganisaties.

Daarnaast zal de Commissie de sociaal-economische integratie van gemarginaliseerde gemeenschappen bevorderen door middel van de uitgaveninstrumenten van de EU, zoals het **Europees Sociaal Fonds Plus**, in de huidige programmeringsperiode, en de voorgestelde [plannen voor nationaal en regionaal partnerschap \(NRPP's\)](#), voor de periode na 2028. Als onderdeel van het **Europees platform voor de bestrijding van dakloosheid** zal de Commissie ook haar inspanningen opvoeren om op alle gebieden met de behoeften van kwetsbare groepen rekening te houden en een empirisch onderbouwde, geïntegreerde en persoonsgerichte aanpak van de bestrijding van dakloosheid te ondersteunen.

2.3 Waarborgen van gelijke rechten over de grenzen

In de EU genieten lhbtq+’ers in 22 lidstaten gelijke huwelijksrechten en/of geregistreerdpartnerschapsrechten. Door te zorgen voor **gelijke erkenning van familierelaties in de hele EU**, worden de rechten, de veiligheid en het welzijn van lhbtq+-gezinnen versterkt, waardoor zij ten volle van hun gezinsleven kunnen genieten en op gelijke voet aan de samenleving kunnen deelnemen, ongeacht waar zij wonen. Als gevolg van verschillen in het familierecht tussen de lidstaten kan het echter gebeuren dat familiebanden in grensoverschrijdende situaties niet meer worden erkend. Volgens de derde lhbtq-enquête van het FRA had 14 % van de lhbtq-ouders problemen ondervonden bij de wettelijke erkenning van hun ouderschap in een andere lidstaat.

De EU-wetgeving inzake vrij verkeer, met name de [richtlijn vrij verkeer](#), in combinatie met de grondrechten uit hoofde van het Handvest van de grondrechten, waarborgt het recht van alle EU-burgers en hun familieleden, met inbegrip van echtgenoten en partners van hetzelfde geslacht en hun kinderen, om vrij binnen de EU te reizen en te verblijven. De Commissie zet zich in voor de correcte toepassing van de EU-regels inzake vrij verkeer, de grondrechten en de desbetreffende arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU)³⁹. Daartoe heeft de Commissie in december 2023 de [richtsnoeren betreffende het recht van vrij verkeer van EU-burgers en hun familieleden](#) gepubliceerd, waarin de nodige verduidelijkingen zijn vastgesteld over specifieke kwesties die bij de toepassing van het acquis zijn vastgesteld, onder meer met betrekking tot regenbooggezinnen.

Tegelijkertijd zal de Commissie het bewustzijn van deze rechten blijven vergroten, onder meer door **ondersteuning van opleidingen voor beoefenaren van juridische beroepen**, met name rechters en openbare aanklagers, en via haar communicatiekanalen (bv. [Your Europe](#)). Indien nodig zal de Commissie niet aarzelen om zo nodig verdere maatregelen te nemen om deze rechten te waarborgen.

³⁹ Zie het arrest van 5 juni 2018, Coman, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385; het arrest van 14 december 2021, V.M.A., C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008; de beschikking van 24 juni 2022, Rzecznik Praw Obywatelskich, C-2/21, ECLI:EU:C:2022:502; het arrest van 4 oktober 2024, Mirin, C-4/23, ECLI:EU:C:2024:845; het arrest van 3 april 2024, Wojewoda Mazowiecki, C-713/23, ECLI:EU:C:2025:235; en de zaak Shipov, C-43/24, ECLI:EU:C:2025:657.

Hoewel het materiële familierecht onder de bevoegdheid van de lidstaten valt, kan de EU maatregelen nemen die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Een aantal instrumenten⁴⁰ maakt wederzijdse erkenning van beslissingen inzake echtscheiding, ouderlijke verantwoordelijkheid, alimentatie, vermogensstelsels en erfopvolging reeds mogelijk. Deze instrumenten gelden voor iedereen, ongeacht hun seksuele gerichtheid of genderidentiteit, en zijn dus volledig van toepassing op lhbtq+’ers. De Commissie zal waar nodig **monitoren** hoe de lidstaten deze instrumenten toepassen op regenbooggezinnen in grensoverschrijdende situaties, en **handhavend optreden**. De Commissie zal ook **in gesprek gaan met de lidstaten** om na te gaan welke praktische uitdagingen regenbooggezinnen in grensoverschrijdende situaties ondervinden.

Het EU-recht inzake vrij verkeer verplicht de lidstaten reeds om de afstamming van een in een andere lidstaat gevestigd kind te erkennen, zodat kinderen de rechten kunnen uitoefenen die zij aan het EU-recht ontleen. De Commissie zal de lidstaten blijven ondersteunen bij de vaststelling van de voorgestelde [verordening](#) ter versterking van de bescherming van de rechten van kinderen in grensoverschrijdende situaties door middel van de **harmonisatie van de regels van de lidstaten inzake internationaal privaatrecht inzake afstamming**. Volgens dit voorstel wordt gewaarborgd dat de afstamming van een kind dat in een lidstaat is gevestigd, in alle lidstaten voor alle doeleinden wordt erkend, meer dan nu reeds is gewaarborgd onder het EU-recht inzake het vrije verkeer. De onderhandelingen in de Raad over dit voorstel — dat met eenparigheid van stemmen moet worden aangenomen — zijn gaande.

De vereisten voor wettelijke gendererkenning verschillen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat. Hoewel een aantal lidstaten zelfbeschikkingsmodellen heeft aangenomen, leggen andere lidstaten medische procedures op, waarvan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft vastgesteld dat deze mogelijk in strijd zijn met de mensenrechten⁴¹. De Commissie zal de **uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten** vergemakkelijken ter ondersteuning van de ontwikkeling van wettelijke gendererkenningsprocedures op basis van zelfbeschikking waarbij geen leeftijdsbeperkingen van toepassing zijn.

⁴⁰ Zie bijvoorbeeld [Verordening \(EU\) 2019/1111](#) betreffende huwelijkszaken en de ouderlijke verantwoordelijkheid, [Verordening \(EG\) nr. 4/2009](#) betreffende onderhoudsverplichtingen, [Verordening \(EU\) 2016/1103](#) betreffende huwelijksvermogensstelsels, [Verordening \(EU\) 2016/1104](#) betreffende de vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen en [Verordening \(EU\) nr. 650/2012](#) betreffende erfopvolging.

⁴¹ S.V./Italië, verzoekschrift nr. 55216/08, 11 oktober 2018. A.P., Garçon en Nicot/Frankrijk, verzoekschriften nrs. 79885/12, 52471/13 en 52596/13, 6 april 2017.

Belangrijkste acties door de Europese Commissie:

- ✓ met alle mogelijke middelen de voorzitterschappen van de Raad en de lidstaten blijven steunen om te komen tot het vereiste unanieme akkoord over het voorstel voor de richtlijn inzake gelijke behandeling;
- ✓ een verslag uitbrengen over de toepassing van de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep en richtsnoeren verstrekken over inclusieve aanwervingspraktijken, in samenwerking met het EU-platform van diversiteitshandvesten en de deskundigengroep inzake gelijkheid van lhbtq+’ers;
- ✓ bewustmaking en kennisdeling over gelijkheid op gezondheidsgebied bevorderen via het EU-platform voor gezondheidsbeleid en het portaal voor beste praktijken op volksgezondheidsgebied, en daarbij ook voortbouwen op inzichten uit desbetreffende onderzoeksprojecten van Horizon Europa;
- ✓ een studie uitvoeren over ongelijkheid en discriminatie op het gebied van huisvesting, die begin 2027 moet worden gepubliceerd, en de bevindingen ervan gebruiken bij de uitvoering van het Europees plan voor betaalbare huisvesting;
- ✓ een routekaart opstellen voor de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden voor 2030;
- ✓ lidstaten blijven ondersteunen bij de vaststelling van de voorgestelde verordening inzake de wederzijdse erkenning van ouderschap tussen de lidstaten.

3. **BETREKKEN**

Overeenkomstig artikel 21 VEU en door het [EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie](#) en de [EU-richtsnoeren ter bevordering en bescherming van de uitoefening van alle mensenrechten door lhbtqi'ers](#) is de EU al een wereldleider op het gebied van de bevordering en bescherming van de rechten van lhbtqi+'ers. Het bereiken van volledige gelijkheid vereist aanhoudende inzet en actieve betrokkenheid op alle niveaus. Deze strategie weerspiegelt de vastberadenheid van de Commissie om het **volledige en gelijke genot van alle mensenrechten** door iedereen binnen de EU en over de hele wereld te bevorderen.

3.1 **Versterking van de betrokkenheid binnen de EU**

De lidstaten spelen een cruciale rol bij het bevorderen van lhbtqi+-gelijkheid in de praktijk. Gestimuleerd door de eerste EU-strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers, hebben veel lidstaten al stappen ondernomen om de gelijkheid van lhbtqi+'ers op nationaal niveau te bevorderen. De Commissie roept alle lidstaten nu op om **uiterlijk in 2027 nationale actieplannen inzake gelijkheid van lhbtqi+'ers** vast te stellen, overeenkomstig de [richtsnoeren voor strategieën en actieplannen om de gelijkheid van lhbtqi'ers te verbeteren](#) en de bijbehorende [monitoringchecklist](#)⁴². Ter bevordering van de nationale maatregelen inzake lhbtqi+-gelijkheid en de uitvoering ervan worden de lidstaten ook aangemoedigd om **nationale coördinatoren** voor lhbtqi+-gelijkheid aan te wijzen of daartoe voort te bouwen op bestaande structuren.

De Commissie zal deze inspanningen blijven ondersteunen en monitoren via de groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit en met name haar **subgroep van deskundigen inzake lhbtqi+-gelijkheid**, waarvan het mandaat zal worden uitgebreid, zodat ook de kandidaat-lidstaten worden vertegenwoordigd en de samenwerking met de voorzitterschappen van de Raad zal worden verbeterd. In het kader van de deskundigengroep zullen de lidstaten en andere belanghebbenden worden verzocht hun activiteiten regelmatig te actualiseren en informatie daarover te verspreiden om de zichtbaarheid van maatregelen om de lhbtqi+-gelijkheid te verbeteren, te vergroten. De lidstaten zullen ook kunnen deelnemen aan thematische activiteiten op specifieke beleidsterreinen, zoals gezondheidszorg, onderwijs en AI.

De Commissie zal lokale overheden die opkomen voor inclusiviteit, zichtbaarheid blijven geven, onder de aandacht brengen en ondersteunen via de [prijs voor Europese hoofdsteden voor inclusie en diversiteit](#), en de uitwisseling van beste praktijken tussen winnaars, ondertekenaars van de diversiteitshandvesten en maatschappelijke organisaties bevorderen.

⁴² De Europese Commissie moedigt kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten van de EU ook aan om goede praktijken van de EU-lidstaten op dit gebied te volgen.

De Commissie zal ook de samenwerking met **internationale deskundigengroepen en netwerken op het gebied van lhbtq+-gelijkheid** versterken. Het gaat hierbij onder meer om het Comité van deskundigen inzake seksuele gerichtheid, genderidentiteit en -expressie en geslachtskenmerken van de Raad van Europa, dat in 2024 zijn mandaat is begonnen, en het door de Raad van Europa aangestuurde netwerk van Europese gouvernementele lhbt-contactpunten.

Een gezonde democratie is afhankelijk van een **open, bloeiende ruimte voor het maatschappelijk middenveld**, waar het maatschappelijk middenveld vrij kan opereren en mensen zonder angst uiting kunnen geven aan hun identiteit. Lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld hebben echter met toenemende uitdagingen te kampen, en hun vermogen om hun gemeenschappen te ondersteunen, de mensenrechten te verdedigen en democratische waarden te beschermen, komt steeds meer onder druk staan.

In de komende **EU-strategie voor het maatschappelijk middenveld** zal een gemeenschappelijk kader worden vastgesteld om de betrokkenheid van de Commissie bij en de steun voor het maatschappelijk middenveld op alle beleidsterreinen te sturen. De strategie is ook bedoeld om de samenwerking met de lidstaten ter bevordering en instandhouding van een bloeiende ruimte voor het maatschappelijk middenveld in de hele EU te versterken, met inbegrip van maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor de bevordering en bescherming van de waarden van de EU, waaronder gelijkheid en non-discriminatie.

De Commissie zal ook een nieuw permanent **“forum voor lhbtq+-beleid”** met lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld, de sociale partners en de academische wereld bevorderen om nieuwe uitdagingen aan te pakken, de vooruitgang te beoordelen en de doeltreffende uitvoering van deze strategie te waarborgen. Dit maakt een gestructureerde en open dialoog met verschillende belanghebbenden mogelijk, met inbegrip van regelmatige rondetafelgesprekken met Europese overkoepelende lhbtq+-organisaties.

Jongeren zijn belangrijke bondgenoten bij het opbouwen van inclusieve en democratische samenlevingen. Via de [EU-jeugddialoog](#) en de **gerichte jongerenbeleidsdialogen** met commissarissen zorgt de Commissie ervoor dat de stem van jongeren, met name jongeren uit groepen met een verhoogd risico op discriminatie, waaronder lhbtq+'ers, in het beleidsvormingsproces wordt gehoord. Dit inclusieve mechanisme zal ervoor blijven zorgen dat de stem van alle jongeren, ook die van de lhbtq+-gemeenschap, wordt gehoord en wordt meegenomen in het beleidsvormingsproces.

De Commissie zal de lidstaten blijven ondersteunen bij de integratie van gelijkheidsbeginselen in nationale hervormingen en investeringen via de desbetreffende uitgaveninstrumenten van de EU, zoals het [instrument voor technische ondersteuning](#) en de [herstel- en veerkrachtfaciliteit](#).

De Commissie zal ervoor zorgen dat de EU-middelen eerlijk worden besteed. Zij zal de naleving van de “**horizontale randvoorwaarde**”⁴³ voor de doeltreffende uitvoering en toepassing van het Handvest van de grondrechten in de periode 2021-2027 blijven monitoren voor alle fondsen in het kader van de [verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen](#). Zij zal ook het herziene [financieel reglement](#) handhaven, waarin het aanzetten tot discriminatie, haat of geweld uitdrukkelijk wordt genoemd als gronden voor uitsluiting van EU-financiering.

De Commissie zet er extra op in om lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld, burgeractivisme en belangenbehartiging te ondersteunen, in een context waarin de financiering voor deze organisaties steeds verder wordt verlaagd⁴⁴. De Commissie zal gelijkheid en non-discriminatie blijven bevorderen in het kader van het **volgende meerjarig financieel kader (MFK)**, met name via het **AgoraEU-programma**. Binnen AgoraEU heeft de Commissie voorgesteld 3,6 miljard EUR toe te wijzen aan het **nieuwe onderdeel “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden+”**, meer dan een verdubbeling van de begroting in het kader van het huidige programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden”.

Bovendien zouden volgens het ingediende voorstel in alle plannen voor nationaal en regionaal partnerschap sterke waarborgen zijn opgenomen om de **eerbiediging van de rechtsstaat en de doeltreffende toepassing van het Handvest van de grondrechten van de EU** tijdens de uitvoering ervan te waarborgen. Zij zouden ook elke vorm van discriminatie op grond van onder meer geslacht en seksuele gerichtheid bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring, rapportage en evaluatie ervan voorkomen⁴⁵.

Betrouwbare en vergelijkbare gegevens over gelijkheid zijn van cruciaal belang voor het ontwerpen en monitoren van empirisch onderbouwd beleid vanuit een intersectioneel perspectief. Het mandaat van de **deskundigengroep voor gegevens over gelijkheid** in het kader van de groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit zal worden verlengd. In samenwerking met het FRA zal het de verzameling van gegevens over gelijkheid bevorderen, met inbegrip van gegevens over de uitdagingen waarmee lhbtq+’ers worden geconfronteerd.

⁴³ [Verordening \(EU\) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021](#) (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159).

⁴⁴ Zie bijvoorbeeld [Holding the Line: Defending LGBTI movements in the 2025 Funding Crisis — Global Philanthropy Project](#).

⁴⁵ [COM\(2025\) 565 final](#).

Bovendien zal de Commissie blijven samenwerken met de betrokken EU-agentschappen, zoals het FRA, de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE), om de lidstaten technische bijstand te verlenen op het gebied van gegevens over gelijkheid, met inbegrip van gerichte gegevens over intersectionele discriminatie. Daarnaast zal zij blijven samenwerken met de nationale bureaus voor de statistiek om de verzameling van geharmoniseerde gegevens over gelijkheid in het kader van de **taskforce voor statistieken over gelijkheid en non-discriminatie van Eurostat** te verbeteren. Voortbouwend op het succes van de [eerste Europese rondetafelconferentie op hoog niveau over gelijkheid](#), die in 2021 plaatsvond, zal de Commissie een tweede editie organiseren, waarin de belangrijkste belanghebbenden worden samengebracht om de verzameling en het gebruik van gegevens over gelijkheid verder te bevorderen.

De Commissie zal in samenwerking met de lidstaten een **aanbeveling** opstellen om de verzameling, de analyse en het gebruik van gegevens over gelijkheid te verbeteren. Dit zal de steun voor de lidstaten en andere belanghebbenden versterken door instrumenten aan te reiken om de stand van de gelijkheid in de EU te helpen monitoren en de integratie van gegevens over gelijkheid te verbeteren.

Om het verzamelen van gegevens te stimuleren, is de Commissie voornemens in 2027 een nieuwe **Eurobarometer over discriminatie in de EU** te publiceren en verzoekt zij het FRA de volgende ronde (“wave”) van zijn uitgebreide **lhbtq+-enquête** uit te voeren, waarvan de resultaten in 2029 zullen worden gepubliceerd.

De Commissie blijft zich inzetten om lhbtq+-gelijkheid en non-discriminatie onder de aandacht te brengen. Zij zal een **communicatiecampagne over de Unie van gelijkheid** lanceren om mensen in de hele EU te betrekken bij de waarden van gelijkheid en non-discriminatie.

De Commissie zal de gelijkheid van lhbtq+’ers actief blijven bevorderen door passende steun te verlenen aan en deel te nemen aan bijeenkomsten die door de nationale autoriteiten en de voorzitterschappen van de Raad worden georganiseerd, en aan **belangrijke openbare evenementen die als mijlpalen voor de lhbtq+-gemeenschap dienen**, zoals de Pride Month en de Internationale Dag tegen Homofobie, Transfobie en Bifobie.

Om ervoor te zorgen dat lhbtq+-gelijkheid deel uitmaakt van al het EU-beleid, zal de Commissie de samenwerking tussen haar diensten onderling en met andere EU-instellingen intensiveren. Dit zal verder worden gefaciliteerd door de **Europese commissaris voor Gelijkheid**, de contactpunten voor gelijkheid in kabinetten, de interdepartementale groep van de Commissie voor de uitvoering van deze strategie en de interne **taskforce Gelijkheid** van de Commissie.

3.2 Handhaving van de wereldwijde inzet voor de eerbiediging van de mensenrechten van lhbtq+’ers

De EU blijft zich inzetten voor de bevordering van de **rechten van lhbtq+’ers op internationaal niveau**. De rechten van lhbtq+’ers worden beschermd door de bestaande internationale mensenrechtenwetgeving, maar toch worden lhbtq+’ers in veel delen van de wereld geconfronteerd met ernstige mensenrechtenschendingen, waaronder vervolging, gevangenisstraffen of zelfs de doodstraf⁴⁶, simpelweg omdat zij zijn wie zij zijn. Mensenrechtenverdedigers lopen in toenemende mate levensgevaar bij het bevorderen van de gelijkheid van lhbtq+’ers.

Op multilateraal niveau zal de EU werken aan de opbouw van regionale en mondiale allianties ter bevordering van gelijkheid, onder meer in de **Verenigde Naties**, de **OVSE** en de **Raad van Europa**. Zij zal blijven deelnemen aan de lhbtq-kerngroep van de VN en blijven samenwerken met VN-mensenrechtenmechanismen, waaronder de onafhankelijke VN-deskundige inzake bescherming tegen geweld en discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit.

De EU zal betrokken blijven bij de analyse van FIMI-activiteiten die gericht zijn op de lhbtq+-gemeenschap en zal actief bijdragen tot het voorkomen van en reageren op dergelijke aanvallen, op verschillende niveaus en in regio’s wereldwijd.

Bilateraal zal de EU haar inspanningen opvoeren om meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie, waaronder discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit, te bestrijden. De EU zal ook meer maatregelen nemen om alle vormen van discriminatie en intimidatie van lhbtq+’ers, lhbtq-foob geweld en lhbtq-fobe haat te voorkomen, aan de kaak te stellen en te bestrijden. De EU zal discriminerende wetgeving, beleidsmaatregelen en praktijken actief blijven veroordelen en bestrijden, met bijzondere aandacht voor het pleiten voor de wereldwijde **decriminalisering van relaties met wederzijds goedvinden tussen volwassenen van hetzelfde geslacht**.

De EU-delegaties zal worden opgedragen de ontwikkelingen nauwlettend te monitoren en diplomatieke contacten aan te gaan waar restrictieve wetgeving wordt voorgesteld. De EU zal ook de rechten van lhbtq+’ers blijven beschermen in haar politieke mensenrechtendialogen. Gelijkheid van lhbtq+’ers zal ook centraal blijven staan in de samenwerking van de EU met landen die handelspreferenties genieten in het kader van het [stelsel van algemene preferenties](#) en het [“alles behalve wapens”-stelsel](#).

Bij haar **verkiezingswaarnemingsmissies** zal de EU rekening blijven houden met gevallen van haatzaaiende uitspraken en opruiende taal, ook wanneer deze gericht zijn tegen lhbtq+’ers, en met de stereotypering in berichtgeving in de media. De EU zal ook de maatregelen onderzoeken die de bevoegde autoriteiten hebben genomen om de deelname van minderheidsgroepen, waaronder lhbtq+’ers, aan het verkiezingsproces te vergemakkelijken en discriminatie van deze groepen tegen te gaan.

⁴⁶ Volgens [UNAIDS](#) zijn in 67 landen relaties tussen personen van hetzelfde geslacht strafbaar en wordt in 10 landen de doodstraf opgelegd (2023).

Voorts zal de EU ervoor blijven zorgen dat **humanitaire hulp** en beschermingsmaatregelen tegemoetkomen aan de specifieke behoeften van kwetsbare lhbtq+’ers, overeenkomstig fundamentele humanitaire beginselen, zoals onpartijdigheid en non-discriminatie. Het voorkomen, beperken en bestrijden van gendergerelateerd geweld, met inbegrip van conflictgerelateerd seksueel geweld, is een belangrijke prioriteit voor de EU als humanitaire donor.

Wat **kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten** betreft, zal de Commissie, overeenkomstig de herziene uitbreidingsmethode van 2020, de rechten van lhbtq+’ers blijven verdedigen, onder meer in het kader van toetredingsonderhandelingen en daarmee verband houdende associatieovereenkomsten. In het jaarlijkse uitbreidingspakket van de Commissie zal de mensenrechtensituatie van lhbtq+’ers in kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten verder worden beoordeeld.

De Commissie zal met name de naleving van de EU-wetgeving en de desbetreffende rechtspraak van het HvJ-EU en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens monitoren, aanbevelingen doen en maatregelen ondersteunen om gelijkheid voor lhbtq+’ers te waarborgen en geweld, haat en discriminatie aan te pakken. Voorts zal de Commissie de rechten van lhbtq+’ers blijven bevorderen in haar **politieke en mensenrechtenbesprekingen met nabuurschapslanden**.

Ter ondersteuning van mensenrechtenverdedigers zal de Commissie richtsnoeren blijven verstrekken voor de behandeling van visumaanvragen van mensenrechtenverdedigers via de [EU-visumcodehandleiding](#). Deze handleiding werd in juni 2024 herzien met geactualiseerde richtsnoeren en voorbeelden, onder meer voor lhbtq+-mensenrechtenverdedigers. De EU-delegaties over de hele wereld zullen ook doorgaan met de uitvoering van de [EU-richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers](#). Via het [EU-mechanisme ter verdediging van de mensenrechten](#) wordt ook specifieke steun verleend door middel van noodsubsidies, bijstand bij verhuizing, capaciteitsopbouw en opleiding voor mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen.

Tot slot zal de Commissie, om de rechten van lhbtq+’ers te waarborgen, een op mensenrechten gebaseerde aanpak toepassen, samen met een gender- en ongelijkheidsanalyse, bij alle maatregelen die worden gefinancierd via financieringsinstrumenten van de EU, zoals het **instrument voor pretoetredingssteun (IPA)** en het **instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI)**, onder meer in het kader van de thematische programma’s van het NDICI inzake mensenrechten en democratie, en het maatschappelijk middenveld. Deze instrumenten zullen ook financiële steun blijven verlenen aan lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers. Zij moeten worden opgevolgd door het voorgestelde [instrument Europa in de wereld](#), dat zich momenteel in het wetgevingsproces bevindt, voor het volgende meerjarig financieel kader.

Belangrijkste acties door de Europese Commissie:

- ✓ financiering bieden via de desbetreffende uitgaveninstrumenten van de EU ter ondersteuning van projecten en organisaties die de rechten van lhbtq+’ers waarborgen en discriminatie bestrijden;
- ✓ in 2026 een nieuw permanent “lhbtq+-beleidsforum” oprichten met lhbtq+-organisaties uit het maatschappelijk middenveld, de sociale partners en de academische wereld;
- ✓ begin 2027 een communicatiecampagne over de Unie van gelijkheid lanceren om mensen in de hele EU te betrekken bij gelijkheid en non-discriminatie;
- ✓ een aanbeveling inzake gegevens over gelijkheid voorstellen, aangevuld met de publicatie van een nieuwe editie van de Eurobarometer over discriminatie in de EU in 2027;
- ✓ maatregelen treffen om het volledige en gelijke genot van alle mensenrechten door alle lhbtq+’ers over de hele wereld te bevorderen en te beschermen, zowel op multilateraal als bilateraal niveau, onder meer door te pleiten voor de wereldwijde decriminalisering van relaties met wederzijds goedvinden tussen volwassenen van hetzelfde geslacht;
- ✓ de afstemming van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten op de desbetreffende EU-wetgeving en de rechtspraak van het HvJ-EU en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bevorderen.

CONCLUSIE

Deze strategie bevestigt de visie van een Europese Unie waar **lhbtq+’ers vrij zijn om zichzelf te zijn en lief te hebben**. De EU en haar lidstaten hebben aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het bevorderen van een **Unie van gelijkheid**. Er kan echter nog veel worden bereikt om een daadwerkelijk gelijke samenleving voor iedereen tot stand te brengen, vrij van discriminatie en haat.

Voortbouwend op de strategie voor gelijkheid van lhbtq+’ers 2020-2025 zet deze vernieuwde strategie **de inspanningen van de EU voort om lhbtq+-gelijkheid te bevorderen**. De nadruk blijft liggen op prioritaire gebieden, zoals de integratie van lhbtq+-gelijkheid in alle beleidsterreinen, met een intersectionele benadering. Het bereiken van gelijkheid is niet alleen van vitaal belang voor een veerkrachtige democratie en een hechte samenleving, maar ook **cruciaal voor het bevorderen van bloeiende en concurrerende economieën** in heel Europa.

Het waarborgen van gelijkheid en non-discriminatie in de EU is een **gedeelde verantwoordelijkheid** die op elk niveau gezamenlijke inspanningen vergt. EU-instellingen en ☐agentschappen, lidstaten, inclusief de regionale en lokale autoriteiten daarvan, organen voor gelijke behandeling, sociale partners, bedrijven, het maatschappelijk middenveld en burgers moeten zich blijven inzetten om de doelstellingen van deze hernieuwde strategie te verwezenlijken, en deze versterken. **Medestanders**, mensen die zichzelf niet noodzakelijkerwijs identificeren als lhbtq+, maar die actief opkomen voor lhbtq+-gelijkheid, spelen hierbij een cruciale rol door lhbtq+-gelijkheid in hun dagelijks leven uit te dragen, uit te spreken en actief te ondersteunen, en kunnen zo helpen deze gedeelde waarden om te zetten in tastbare verwezenlijkingen.

De Commissie verzoekt het **Europees Parlement** en de **Raad** hun inzet te hernieuwen en de uitvoering van deze strategie te ondersteunen. Daarnaast roept de Commissie het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité op om lokale en regionale overheden, sociale partners en het maatschappelijk middenveld samen te brengen om te bespreken hoe lhbtq+-gelijkheid voor iedereen kan worden bevorderd.

De Commissie zal de uitvoering van de in deze strategie gepresenteerde maatregelen regelmatig monitoren en in 2028 een **tussentijdse evaluatie** presenteren.